

Nieuwsbrief 'Aftellen naar de Omgevingswet'

Voorrangsbepalingen in het omgevingsplan

Datum: 17 februari 2022

Deze blog maakt onderdeel uit van het thema 'Overgangsfase direct voor en na inwerkingtreding' in de reeks 'Aftellen naar de Omgevingswet'

In ons [blogbericht](#) van 10 februari 2022 kwam aan bod dat het na de inwerkingtreding van de Omgevingswet praktisch onmogelijk is om het oude bestemmingsplan (het tijdelijk deel van het omgevingsplan) gewijzigd vast te stellen. Deze week zoomen wij in op een soort 'workaround'-optie, waarmee de bepalingen in het oude deel gepasseerd kunnen worden in het nieuwe deel met zogenaamde voorrangsbepalingen.

Omzetten van regels uit tijdelijk deel van het omgevingsplan

Tijdens de overgangsfase krijgen gemeenten tot eind 2029 de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan om te vormen tot één omgevingsplan. Dit omvormen kan door de regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan 'per locatie' om te zetten naar het nieuwe deel. Een gemeente bepaalt daarbij zelf hoe groot zo'n locatie is. Gemeenten zijn dan ook niet verplicht om voor hun hele grondgebied in één keer alle regels uit het tijdelijke deel om te zetten.

Wel geldt dat als een regel voor een locatie in het tijdelijke deel van het omgevingsplan vervalt, alle ruimtelijke regels voor die locatie moeten vervallen. Dit komt doordat in artikel 22.6 lid 1 Omgevingswet met zoveel woorden is opgenomen dat de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan "*alleen alle tegelijk komen te vervallen*". Dat wil dus zeggen dat wanneer de gemeente in het tijdelijk deel een of meer ruimtelijke regels voor een locatie wil laten vervallen, de gemeente alle ruimtelijke regels voor die locatie moet laten vervallen.

Het is binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet technisch onmogelijk om in het tijdelijk deel voor een locatie een ruimtelijke regel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan te schrappen en tegelijkertijd een andere ruimtelijke regel voor diezelfde locatie te behouden. Het 'thematisch' ombouwen van de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel is daarmee geen optie.

'Workaround'-optie

Wel is het mogelijk om *aanvullende* regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan op te nemen. Voorwaarde is wel dat er dan geen strijd bestaat met het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Op het moment dat er toch strijd bestaat, dan geeft de memorie van toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet op de pagina's 105 en 106 aan dat alle ruimtelijke regels voor de betreffende locatie in het tijdelijke deel van het omgevingsplan moeten worden ingetrokken (en nieuwe regels worden opgenomen in het nieuwe deel).

Echter, VNG en [IPLO](#) zijn van mening dat er een 'workaround' bestaat voor het voorgaande. Zij vinden dat artikel 22.6 lid 1 Omgevingswet zich niet verzet om een 'voorrangsbepaling' op te nemen in het nieuwe deel van het omgevingsplan die ervoor zorgt dat de regel in het nieuwe deel van het omgevingsplan 'voor' gaat op de ruimtelijke regel in het tijdelijke deel. Op dat moment is er geen strijd meer terwijl de ruimtelijke regel in het tijdelijke deel niet is komen te vervallen.

Deze 'workaround' krijgt daarmee trekjes van het figuur van het paraplubestemmingsplan, zoals we deze in de huidige praktijk kennen (waarbij vaak voor een specifiek onderwerp als archeologie of parkeren voor het hele grondgebied een nieuwe regeling wordt opgenomen).

Voorbeeld van een voorrangsbepaling: 'In afwijking van het bepaalde in [bepaling in het tijdelijk deel] geldt voor de locatie X [afwijkende bepaling]'

Kortom

Het lijkt in de overgangsfase mogelijk om in het nieuwe deel van het omgevingsplan aanvullende regels voor een locatie op te nemen en de regels in het tijdelijk deel te handhaven. Het is wel goed om te beseffen dat de toelaatbaarheid van een dergelijke voorrangsbepaling niet direct uit de wet volgt en ook niet uit de wetsgeschiedenis. Het is daarmee een creatieve (deel)oplossing voor het probleem dat het thematisch ombouwen geen optie is. Deze creatieve oplossing moet zich nog wel bewijzen in de praktijk. Voor gemeenten die hiermee aan de slag gaan na inwerkingtreding van de Omgevingswet, is het goed zich daarvan bewust te zijn.

Deze blog is geschreven door Merel Holtkamp en is onderdeel van onze reeks over de Omgevingswet. Heeft u vragen naar aanleiding van een van onze blogs over de Omgevingswet, neemt u dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Voor meer informatie:

Merel Holtkamp
+31 30 25 95 521
merelholtkamp@vbk.nl